

A komplex vizsga tételei

elérhető az alábbi linken:

<http://szociologia.btk.pte.hu/tetelsorok>

3) Módszertan

1) Ismertesse a tudományos megismerés alapvető vonásait!

Irodalom:

Fehér Márta és Hársing László (1977): *A tudományos problémától az elméletig*. Budapest: Kossuth, 26–38, 89–108.

Karl Popper (1976): A társadalomtudományok logikája. In Papp Zsolz (szerk.): *Tény, érték, ideológia*. Budapest: Gondolat, 279–301. (Különösen az 1–4., 15., 17. és 20. tétel.)

2) A kutatási témáján keresztül mutassa be a kutatási folyamat (kutatási kérdés – konceptualizálás – operacionalizálás - módszer kiválasztása) egyes fázisaiban felmerülő nehézségeket, a kutatási folyamat egyes fázisainak összekapcsolódását! Érintse az érvényesség és megbízhatóság kérdését is!

Irodalom:

Babbie, Earl, 1999.: A társadalomtudományi kutatás gyakorlata. Balassi Kiadó, Bp.,103-135.

3) Interjú módszerek. Mit jelent az, hogy „a kvalitatív kutatási interjú mindig témaorientált, megpróbálja leírni és megérteni a központi témák jelentését az alanyok életvilágában” (Kvale)? Hogyan definiálná ehhez képest a csoportos (vagy fókuszcsoportos) interjút?

Irodalom:

Kvale, Steinar (2005): Az interjú. Bevezetés a kvalitatív kutatás interjútechnikáiba. Budapest: Józsefvég.

Oblath Márton (2005): A fókuszcsoport. In Feischmidt Margit (szerk.): Kvalitatív módszerek az empirikus társadalom- és kultúrakutatásban. HEFOP Szabadbölcész tananyagfejlesztés támogatásával. Digitális tankönyv és szöveggyűjtemény.

http://mmi.elte.hu/szabadbolcsezet/mmi.elte.hu/szabadbolcsezet/index2b6d.html?option=com_tanelem&id_tanelem=836&tip=0

Morgan, David L. (1997): Focus group as qualitative research. Thousand Oaks, California: Sage Publications.

4) Milyen módszertani újításokat ismer a kvalitatív társadalomtudományokban? Beszéljen egyről részletesen, hozzon példát a saját kutatásából vagy másokéból (részvételi módszerek, digitális etnográfia, kevert módszertan)

Irodalom:

Park, Peter (2019): Mi a részvételi kutatás? In: Udvarhelyi Tessa – Dósa Mariann (szerk.): *A kutatás felszabadító ereje. A részvételi akciókutatás elmélete és gyakorlata*. Budapest: Napvilág Kiadó – Közélet Iskolája, 23-45.

- Hallett, Ronald E. – Barber, Kristen (2014): Ethnographic Research in a Cyber Era. *Journal of Contemporary Ethnography* 43 (3): 306–330.
- Szijártó Zsolt (2018): Új kihívások a városi etnikai közösségkutatások előtt: a digitalizáció és a kollaboráció. *Replika* 108–109 (3-4): 195–208.
- Bryman, Alan (2006): Kvantitatív és kvalitatív módszerek összekapcsolása. In: Letenyei László (szerk.): *Településkutatás. II. Kvalitatív és kvantitatív adatgyűjtési technikák ötvözése*. Budapest: L'Harmattan, 371–391.
- Király Gábor – Dén Nagy Ildikó – Géring Zsuzsa – Nagy Beáta (2014): Kevert módszertani megközelítések. Elméleti, módszertani alapok. *Kultúra és közösség* 5 (2): 95-104.

5) Ismertesse a (térben vagy időben különböző) népeségek demográfiai magatartásának összehasonlításához használt módszereket, különös tekintettel a direkt és indirekt standardizálásra, a keresztmetszeti és kohorsz elemzésre. Illusztrálja a keresztmetszeti és a kohorsz elemzést Lexis diagramon!

Irodalom:

- Hunyadi László, Vita László, 2008. *Statisztika I*. Aula kiadó, Budapest. Összetett viszonyszámok összehasonlítása standardizálással. p. 186-197.
- Rowland, D.T. 2003. *Demographic methods and concepts*. New York: Oxford University Press: pp. 119–149.
- Szabady Egon, szerk. 1964. *Bevezetés a demográfiába*. Közgazdasági és Jogi Kiadó, Budapest. A halandóság összehasonlíthatósága (standardizálás) 326-330. old.

6) Ismertesse a termékenység és a reprodukció mérésének legfontosabb fogalmait és módszereit.

Irodalom:

- Kapitány Balázs (szerk.) 2015. *Demográfiai fogalomtár*. Budapest, KSH Népeségtudományi Kutatóintézet, p. 21-26.
- Kapitány Balázs – Spéder Zsolt, 2015. Gyermekvállalás. In.: Őri, Monostori, Spéder, szerk. *Demográfiai Portré 2015..* Budapest: KSH Népeségtudományi Kutatóintézet, 41-56.old. (letölthető)
- Kamarás Ferenc, 1996. Születések, termékenység, családtervezés In: Kovacsicsné Nagy Katalin et al. (Szerk.): *Demográfia*, KSH-ELTE Állam és Jogtudományi Kar Statisztikai és Jogi Informatikai Tanszék, p. 171-190.
- Rowland, D.T. 2003. *Demographic methods and concepts*. New York: Oxford University Press: pp. 229–251.

7) Mutassa be a halálozás mérőszámait! Ismertesse a halandósági tábla típusait, szerkesztésének lépéseit és mutatóit.

Irodalom:

- Józan Péter, 1996. Halálozások, halandóság. In: Kovacsicsné Nagy Katalin et al. (Szerk.): *Demográfia*, KSH ELTE Állam és Jogtudományi Kar Statisztikai és Jogi Informatikai Tanszék pp. 242-267.
- Józan Péter, 1996. A halandósági tábla. In: Kovacsicsné Nagy Katalin et al. (Szerk.): *Demográfia*, KSH ELTE Állam és Jogtudományi Kar Statisztikai és Jogi Informatikai Tanszék pp. 282-290.
- Kapitány Balázs (szerk.) 2015. *Demográfiai fogalomtár*. Budapest, KSH Népeségtudományi Kutatóintézet, p. 31-40.

- Kovács Katalin – Őri Péter 2009. Halandósági különbségek. In: Monostori Judit, Őri Péter, S. Molnár Edit, Spéder Zsolt (szerk.): *Demográfiai Portré 2009*. Budapest: KSH Népeségtudományi Kutatóintézet, 59-66. old. (letölthető: http://www.demografia.hu/letoltes/kiadvanyok/DemPort/05kovacs_ori.pdf)
- Rowland, D.T.(2003): *Demographic methods and concepts*. New York: Oxford University Press: pp. 267–298.

8) Ismertesse a népességszerkezet és az öregedés elemzéséhez használt egyszerű és összetett mérőszámait (korfa, korcsoportok megoszlása, idősödés indexei) és jelezze ezek alakulását!

Irodalom:

- Bálint Lajos – Spéder Zsolt 2012. Öregedés. In.: Őri, Spéder, szerk. *Demográfiai Portré 2012*. Budapest: KSH Népeségtudományi Kutatóintézet, 89-102. old. (letölthető: <http://www.demografia.hu/index.php/kiadvanyok/demografiai-portre>)
- Klinger András, 1996. A népesség száma és struktúrája(részlet). In: Kovacsicsné Nagy Katalin et al. (Szerk.): *Demográfia*. KSH ELTE Állam és Jogtudományi Kar Statisztikai és Jogi Informatikai Tanszék pp. 41-53.
- Kapitány Balázs (szerk.) 2015. *Demográfiai fogalomtár*. Budapest, KSH Népeségtudományi Kutatóintézet, p. 2-15.

9) Ismertesse a lineáris regresszió módszerét, használatának előfeltévesít, az alkalmazott becslési eljárást!

Irodalom:

- Bálint Lajos, é.n., *Lineris regresszió*. Kézirat
- Moksony Ferenc, 1999. *Gondolatok és adatok. Társadalomtudományi elméletek empirikus ellenőrzése*. 3. fejezet. A tapasztalati következmények statisztikai elemzése. Osiris, Budapest, p. 45-106.

10) A lineáris regressziós modellek illeszkedése, és az illeszkedés jóságáról.

Irodalom:

- Bálint Lajos, é.n., *Lineris regresszió*. Kézirat
- Hunyadi László, 2000. Determinációs együtthatóról. *Statisztikai Szemle* 78(9): 753-769.
- Moksony Ferenc, 1998. A kicsi szép. A determinációs együttható értelmezése és használata a szociológiai kutatásban. *Szociológiai Szemle*, 77. évf. 4. sz. 3–17. old.

11) A történeti demográfia tárgya, speciális forrásai és módszerei, kutatási programok és eredmények

Irodalom:

- Faragó Tamás, 2003. Történeti demográfia. In Bódy Zsombor – Ö. Kovács József (szerk.): *Bevezetés a társadalomtörténetbe*. Osiris, Budapest, 302-340.